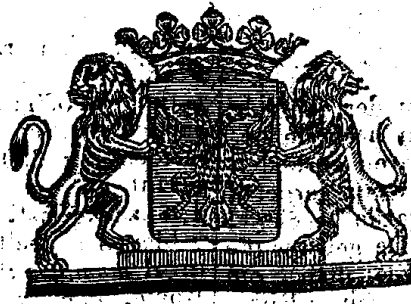

Donderdag

den 29 October.

PETERSBURG, den 13den October.

De aartsbisschop *Hierotheor* heeft onlangs van den patriarch van Jeruzalem, *Anathasius*, eenen brief ontvangen, waarbij deze zijnen dank betuigt voor de talrijke geschenken, welke de belijders van de Grieksche godsdienst aan het heilige graf hebben laten toevloeyen. Het wezenlijk nut dezer geschenken voor de tot heden zeer gedrukte kerk te Jeruzalem, konden de christelijke pelgrims, die dit jaar menigvuldiger dan anders het heilige graf bezochten, genoegzaam getuigen. Onder de laatste bemerkte men ook den graaf *Alexander van Medem* en den staatsraad *Noroff*, die door hunnen hoogen rang en werkzaamheden voor de Jeruzalemsche kerk zeer voordeelig waren; weshalve hun bezoek aldaar onvergetelijk zal blijven. Voor hunne komst hadden de kuisperjen der vijanden van den heiligen tempel bijna bewerkt, dat men de aatgevengene aanbouw der stad, die zoo wonderbaar spoedig uit hare bouwvallen verrijst, had gestaakt; maar aan de tusschenspraak van den graaf van *Medem* bij *Ibrahim*-pacha had men het te danken, dat de heilige stad thans voor alle vijandelijke ondernemingen van de vijanden der kerk beveiligd was. — De aartsbisschop van den berg *Thabor* meldt tevens, dat hij van Zijne Majesteit den Keizer verlof ontvangen heeft, om zijn verblijf in Rusland nog twee jaren te verlengen, om, gedurende dezen tijd, verdere bijdragen voor de kerk van het heilige graf in opvangst te nemen. Zijne woning te Moskau is een huis, aan het klooster van Jeruzalem toebehoorende.

GRIEKENLAND.

Athene 20 September. Het dagblad de *Sorth* behest het volgende: « Men meldt uit *Negroponte*, dat het eiland *Samos*, het juk van het (Turksche) gouvernement moede, op nieuw in vollen opstand tegen de Porte is. De gouverneur is genoodzaakt geworden, de vlugt te nemen en zich in een fort te verbergen. Het volk heeft eene algemeene vergadering belegd, en daarin is besloten, dat er eene commissie naar Londen zal gezonden worden, ten einde aldaar openlijk tegen het Turksche gouvernement te protesteren, bijaldien het met geweld de bewoners van dit eiland zou willen onderwerpen. » — Men zal zich herinneren, dat de bewoners van het eiland *Samos*, nadat zij, gedurende den ganschen oorlog voor de onafhankelijkheid, de Turken belet hadden om er binnen te dringen, niet dan met onwil in het afgelopen jaar, op last der mogendheden, die hen onder de Turksche heerschappij lieten terugkeeren, zich onderworpen hebben. Er heeft zelfs eene aanzienlijke scheepsmagt moeten uitgerust worden, om hen daartoe te noodzaken.

LONDEN, den 23sten October.

De jaarlijksche schatting, welke in Ierland aan *O'Connell* betaald wordt, is over 1835 ook weder opgevorderd bij het volgende « Berigt aan het Iersche volk: Medeburgers! Zondag den 15den October is de bepaalde dag voor de overstorting der schatting van *O'Connell* over het jaar 1835. U hiervan kennisgevende, kunnen wij u betuigen, dat de voorstanders van Ierland besloten zijn om eenen heiligen pligt te vervullen, door zwaarder en milder dan ooit tot dezen vaderlandschen maatregel bij te dragen. De verheven en geheel buitengewone stand, dien de heer *O'Connell* in zijn staatkundig leven bekleedt, stelt hem aan al de vijandschap der tegenwerkers der hervorming en volkshoofden bloot. Ten einde dien vriend van Ierland tot bovenmatige uitgaven te noodzaken, heeft men hem onlangs in talloze twisten over het kiesrecht gewikkeld en met menigvuldige petitien bestormd, ten einde zijne benoeming in het parlement, alsmede die van zijn gezin, te beletten. Elk der regtsgedingen heeft de lijst der staatkundige zegepralen van *O'Connell* met eene overwinning vermeerdert; dan, terwijl zijne vijanden met wanhopige halstarrigheid voortgaan hem te vervolgen, hebben de opeengehoopde kosten van die vervolgingen en verdedigingen, met zwaren en zware lasten, die van den geheel eigendommelijken stand des bevrijders onafscheidelijk zijn, niet alleen de door het publiek hem geschonkene hulpmiddelen uitgeput; maar zelfs den bevrijder genoodzaakt, om uit zijne bijzondere fondsen aanzienlijke voorschotten in het algemeene belang te doen. De regtvaardigheid, de dankbaarheid, zijne eigene belangen en die des lands vorderen, dat hij twee grooten voorstander schadeloos en in staat stelt om in voorkomende uitgaven te voorzien. Alle graafschappen, steden, kerspelen, personen, vrienden van *O'Connell* en de hervorming, worden uitgenoodigd om bij te dragen ter verzekering van de pogingen, die zullen in het werk gesteld worden. De tijd ontbreekt niet om de kerspels-commissien zamen te stellen; zoodra de plaatselijke beschikkingen volledig in alle kantons

van Ierland gemaakt zijn, zal het ons gelukken een opbrengst te verkrijgen, aan de waardigheid van den bevrijder en de welwillendheid des lands geëvenredigd. »

PARYS, den 24sten October.

Het ministeriele ochtendblad behest de volgende berigten aangaande de regiszaak van *Fieschi*:

« Het onderzoek der misdaad van 28 Julij is geheel afgelopen. Het hof den pairs is tegen den 10 November bijeengeroepen, ten einde het rapport van den graaf *Portalis* aan te hooren, waarbij een overzicht van het regterlijk onderzoek en van de gansche zaak van *Fieschi* en zijne medebeschuldigten zal gegeven worden. De beraadslaging hierover kan niet langdurig zijn, vermits dezelve slechts over vier beklagden, *Fieschi*, *Pepin*, *Morey* en *Boizeau*, loopt. Als het besluit tot het in beschuldiging stellen eerst genomen is, zal, dus verzekert men, aan de beklagden eene maand tijd gelaten worden om hunne verdediging voor te bereiden, en het hof middelerwijl de behandeling der April-zaak, voor zoo verre de beklagden van *Luneville*, *Arbous* en *St. Etienne* betreft, hervatten. Die van Parijs zouden eerst later geoordeeld worden. Voorondersteld, dat het rapport van den heer *Portalis* den 10den November volkomen afgedaan wordt, dat het vonnis tot het in beschuldiging stellen den 15den geslagen is, en de April-zaak tusschen den 15den en 20den hervat wordt, dan zullen toch de debatten van het proces van *Fieschi* nog niet voor het midden van December kunnen beginnen.

« Uit alles is voorts op te maken, dat die debatten langdurig en levendig zullen zijn. Er moet een aanzienlijk getal getuigen verhoord worden; en de stelling, welke *Fieschi* tegen zijne vermoedelijke medeplichtigen aangenomen heeft, zijne ontdekkingen en de halstarrige tegenspraak van de laatste bij het onderzoek, toonen reeds hoe levendig het bij de openbare debatten zal toegaan. *Fieschi* zegt, dat hij alleen de medeplichtigheid van zijne medebeschuldigten zal daardoorn. « Mijn heer de procureur des konings, zegt hij, zal niets te doen hebben. » Volgens hem, is het aandeel, dat ieder beschuldigde in de misdaad van 28 Julij heeft, geheel onderscheiden: *Pepin* zou het geld voor het maken der machine en de kamerhuur gegeven hebben; *Fieschi* zou het aangestoken hebben; *Morey* zou hem geholpen hebben; *Boizeau*, op de boulevard buiten het bereik van het hetsch werktuig geplaatst, zou het sein tot de uitbarsting gegeven hebben. Binnen veertien dagen zullen wij weten of bij het onderzoek de gezegden van *Fieschi* bevestigd of onvergeworpen zijn, en of de vermoedens van medeplichtigheid op vastere grond rusten dan de eenvoudige verklaringen van eenen enkelen beklagde. Het schijnt, dat bij het onderzoek vele feiten aan het licht gebragt en opgehelderd zijn. »

« Een Fransch reiziger berigt het volgende uit Rome: » Onder de ruïnen van Rome bevinden zich de moeder van *Napoleon* en zijn oom, de kardinaal *Fesch*, die hier hunne lange loopbaan beslooten. Madame *Letitia* is 84, de kardinaal *Fesch* 73 jaar oud. Beide zijn onnoemlijk rijk. Het hotel van madame *Letitia* is aan het einde van den *Corso* gelegen, naar de zijde van het Venetiaansche plein, hetwelk ten tijde des karnavals zoo levendig is. De oude moeder van *Napoleon* staat zelden op; haar bed staat in eene groote, rijk versierde kamer; zij is van de portretten van al hare zoons in den vollen luister der Keizerlijke en Koninklijke Majesteit omringd; op eenen kleinen schoorsteen staat het portbeeld van den hertog van *Reichstadt*, hetzelfde, dat *Napoleon* op St. Helena bezat, van dien hertog van *Reichstadt*, die bestemd was om over Rome te heerschen, hetwelk echter nooit iets anders dan dit beeld van hem te zien kreeg. Madame *Letitia* spreekt nog met gemakkelijheid; hare 84 jaren en het laatste ongeluk hebben haar de geestvermogens niet ontroofd; zij oordeelt over alles met scherpzinnigheid en dat Korsikaansche beleid, hetwelk haar in de dagen van haar geluk onderscheidde; zij spreekt van Frankrijk, dat zij niet meer zien zal, veel meer bij wijze van herinnering, dan met ingenomenheid. Het schijnt zelfs, dat men haar onlangs de wederkeering naar haar vaderland liet aanbieden; maar zij antwoordde, dat zij, als moeder, alleen met hare kinderen derwaarts zou wederkeeren, en dat wanneer immer de asch van *Napoleon* aan Frankrijk mogt wedergegeven worden, zij dan om de vergunning zou verzoeken, om eene kleine cel te koopen, ten einde aldaar bij zijn graf hare dagen te eindigen. — De kardinaal *Fesch* heeft minder van Frankrijk afgezien; hij is nog de man van de wereld, oefent te Rome grooten invloed uit, en zijne tusschenkomst was bij de laatste verkiezing van eenen Paus niet onvermogen. Hij voert nog altijd den titel van aartsbisschop van *Lyon*, welken men hem ook niet ontnemen kan. Zijne verzameling van schilderijen is onmetelijk rijk; hij zal er Frankrijk of misschien de stad *Lyon* mede begiftigen. Zijne eminentie bezit ook eene kleine geheime gallerij, welke de prélaat alleen aan zijne vertrouwelingen laat zien; zij gelijkt naar het museum, dat te Napels slechts aan gezeten en meerderjarige hieden vertoond wordt. De privilegien, aan de waardigheid van kardinaal verknocht, zijn te Rome zeer menigvuldig. Als er eenen rijtuig van eenen kardinaal door de straten van Rome komt, dan blijven, bij het zien van de roode pluimen der kardinaalspaarzen, de monniken en priesters staan en slaan de hand aan den hoef, even als de soldaten ze bij het groeten van de officieren van de schako slaan; de wachtposten komen onder het geweer, de tambours slaan de trom, even alsof het eenen vorst geldt, en onderdaan worden de kardinalen ook anders dan de Prinsen der kerk.

Van den 25 October.

Men heeft de volgende berichten uit Spanje:

De bevolking van Cadix, misnoegd over de handelingen der centrale junta van Andalusie, is den 7den October vergaderd en heeft de benoeming van eene nieuwe junta geëischt. 's Avonds waren er liederen van allerlei stand op de been; de trom der nationale garde werd geroerd, en de tamboers werden door leden van de nationale garde begeleid, die, met uitgetrokken sabel, riepen: leve de vrijheid! De gewapende burgermagt bijeen zijnde, benoemde iedere compagnie twee man, om naar den generaal te gaan, ten einde de benoeming van eene nieuwe regerings-junta te vorderen. Zijne excellentie, zegt het dagblad van Cadix, wiens vaderlandsch gedrag den grootsten lof verdient, bewilligde dadelijk in deze aanvraag. Den 9den zijn daarop de kiezers vergaderd, en, na eene beraadslaging van vier uren, hebben zij eene nieuwe raadgevende hulp-junta benoemd, zamengesteld uit den gouverneur en acht andere leden.

Verder geeft het dagblad van Cadix bericht, dat er 2000 man op Seville aanrukken, om er de junta te herstellen, en dat de junta's van Malaga, Jaen enz. volhardden.

Het ministerie avondblad meldt: De Fransche regering heeft tijdingen uit Madrid tot den 17den ontvangen. De kolonel Osorio, door de centrale junta van Andujar met een aantal troepen afgezonden, ten einde de leden der junta van Seville, die zich aan het gouvernement onderworpen hebben, in hechtenis te nemen, is zelf, op verlangen van de nationale garde en het garnizoen dier stad, gevangen genomen en onder goed geleide naar Badajoz vervoerd. De troepen, die bij hem waren, hebben geen tegenstand geboden. — Op het vernemen van die tijding, hebben het bataljon vrijwilligers en de artillerie, die tot de revolutionaire armee te Andujar behoorden, de oproerige junta verlaten.

Te Saragossa is weder eene opschudding geweest, ten gevolge der ontdekking van eenen officier der kavallerie, die voor don Carlos wief. Die officier is dadelijk doodgeschoten.

De inleiding van het besluit der Koningin-Regentes van Spanje, waarbij de kloosters worden vernietigd, is van den volgenden inhoud: « Hoogzeer bij mijn dekreet van den 25sten Julij l. l. het middel is toegepast, vereischt wordende tot herstel der groote nadeelen aan de godsdienst, en den staat toegebracht wordende door het bestaan van zoo vele kloosters, waarvan de noodige personen tot handhaving der tucht afwezig waren, — hebben echter de vertoogen, uit onderscheidene gedeelten des rijks aan mij gedaan, mij eene meer uitgestrekte hervorming als dringend noodzakelijk doen beschouwen. Er bestaat eene onafmetelijke onevenredigheid tusschen het getal tegenwoordige kloosters en de hulpbronnen der natie. De meeste kloosters zijn voor de geestelijke behoeften der geloovigen onnoodig; en wijders vordert het we zijn van den staat, dat de vaste goederen der kloosters in levende handen worden gebracht, ten einde 's lands middelen te vermeerderen en nieuwe bronnen van rijkdom te openen.

— De Constitutionnel spreekt het gerucht tegen, dat de zaakgelastigde van Amerika aan het kabinet der Tuilleries zoude verklaard hebben, de ophelderingen, welke Frankrijk ten aanzien der boodschap van den president over de Fransche schuld aan Amerika vordert, niet te kunnen geven. Het schijnt echter, dat men in Amerika niet zeer genegen is om die ophelderingen te geven.

— Men spreekt van eene nota van den Engelschen ambassadeur over de zaken van Spanje, welke het volgende zou behelzen: » Het vierwondig verbond schiep bijzondere betrekkingen en respectieve verplichtingen tusschen de contracterende partijen. Onder die verplichtingen was er eene van gebiedenden aard; daarin bestaande, dat de regering der koningin, met welke het traktaat gesloten werd, door allen mogelijken zedelijken invloed zoude ondersteund worden; dat traktaat gaf aan de geallieerden geene vrijheid, om zich met de nitwedige regeringsvormen te bemoeijen, als ze maar door de koningin aangenomen waren. Door eene verandering van ministerie of bewind kon de aard der aangevane verplichtingen niet veranderd worden; derhalve meende het Britsche gouvernement in de crisis, waardoor Spanje bedreigd werd, met alle magt eene gewenschte schikking, tusschen de Junta's en het ministerie Mendizabal, te moeten bevorderen. Met leedwezen heeft het Engelsche gouvernement gezien, dat de Fransche ambassadeur te Madrid tot die schikking niet heeft medegewerkt.

— Sommige dagbladen hebben allerlei geruchten over eene jagtpartij te Grand-Vaux verspreid. De grootste losbandigheid zou daarbij geheerscht hebben. Ministers, die daaraan deel genomen hadden, zouden zich niet ontzien hebben, om baldadig met den verfoeijelijken aanslag op 's Konings leven te spotten. Onderscheidene personen, die bij deze geruchten genoemd waren, zijn echter opgekomen en hebben alles voor leugens en vuilen laster verklaard.

's GRAVENHAGE, den 27sten October.

Z. K. H. Prins Willem Frederik Hendrik is gisteren middag alhier aangekomen, en zal morgen, naar men verneemt, met Z. K. H. den Erfprins van Oranje naar Tilburg vertrekken.

— Heden heeft de eerste kamer der Staten Generaal het ontwerp van adres aan den Koning, in antwoord op de troonrede, aangenomen. Morgen ochtend zal hetzelfde den Koning worden aangeboden. Na de aanbieding zal de tweede kamer eene openbare zitting houden, waarin het antwoord des Konings zal worden kenbaar gemaakt.

— Op de begrooting voor 1836 komt onder het departement van Buitenlandsche zaken, onder anderen, voor gewone zendingen, voor eene som van f 340,325, waarvoor slechts is uitgetrokken f 280,000, in de hoop dat gemelde uitgave, in den loop van 1836, tot die som zal kunnen worden verminderd. Deze f 330,425 zijn verdeeld als volgt: voor den zaakgelastigde in Amerika f 12,000; voor den minister-resident in Baden f 6000; Beieren, Braziliën en Columbia zijn uitgetrokken voor memorie; Denemarken, traktement van den gezant en secretaris f 20,000; Duitse Bondgenootschap, idem van den gezant, die tevens geaccrediteerd is bij de hoven van Nassau en Hessen,

en van den raad van legatie, tevens zaakgelastigde bij de vrije stad Frankfurt f 22,000; Frankrijk, idem van den gezant en raad van legatie f 44,000; Groot-Brittannië, idem van den gezant, secretaris en particulier secretaris f 55,600; Hanzeesteden, idem van den minister-resident f 6000, Mexico, memorie; Oostenrijk, traktement van den gezant en raad van legatie f 28,000; Ottomaansche porte, idem van den zaakgelastigde en kosten voor het onderhoud van het bruikbaar gebleven gedeelte van het Nederlandsch paleis te Pera f 11,125; Portugal memorie; Pruisen, idem van den gezant en secretaris f 28,000; Rome, idem van den zaakgelastigde f 7,000; Rusland, traktement van den gezant en secretaris f 38,000; Sardinië, idem van den zaakgelastigde f 7,500; de beide Siciliën, memorie; Spanje, idem van den zaakgelastigde, f 10,800; Wurtemberg, idem van den zaakgelastigde, f 6000; Zveden, idem van den gezant en secretaris f 22,000; Zwitserland memorie; traktement van den secretaris van legatie bij de centrale commissie voor de Rijnvaart ten Mentz, f 2,000; nonactiviteits-traktemeten van de secretarissen van legatie, voor het tegenwoordige tot geen bepaald gezantschap behorende f 4,400.

Voor buitengewone zendingen is geene uitgave aangevraagd; dezelve zijn voor memorie uitgetrokken. Voor het equipement en de reiskosten voor de buitenlandsche zendingen zijn f 15,000 op de begrooting geplaatst. De consulaten zijn uitgetrokken voor f 60,000, alhoewel dezelve wezenlijk kosten f 75,750, als die van Algiers f 3,750; Amerika (centraal) memorie; Brazilië f 8000; Chili f 4000; Columbia f 7000; Denemarken, f 200; Egipte f 5600; Griekenland f 11,000; Havana f 3000; Kanarische eilanden f 3000; Marrocco f 8500; Mexico f 3000; Rusland f 2000; Tripoli f 8000; Tunis f 7,500; Zwitserland f 1200. Voor reizen der staatspostiljons is uitgetrokken f 13,500. Voor premien tot ondersteuning van sommige takken van nationale nijverheid, om te atrekken tot aanmoediging van fabrieken, trafieken, rederijen, visscherijen en landbouw, komt op de begrooting van het departement van buitenlandsche zaken voor eene som van f 240,000.

AMSTERDAM, den 27sten October.

Beurs van den 26sten October.

De berichten uit Spanje zijn heden minder gunstig; doch is aan dezelve weinig waarde te hechten, doordien men zoo vele tegenstrijdige tijdingen gedurig hoort. Op de koersen der Spaansche schuldbrieven te Parijs en Antwerpen hebben zij niettemin ongunstig gewerkt en ook hier waren dezelve min of meer in eene flauwe stemming; verder was er hoegenaamd niets nieuws bekend.

Holland. In onze 2½ pCt. was de handel buitengewoon levendig, doch in eene flauwe verhouding; veel werd in dit effect gedaan; belangrijke verkoopen zijn daarin voor binnenlandsche rekening geschied, en de openingsprijs, die reeds 55½ was, konde zich slechts een oogenblik staande houden en viel tot 55½ terug en bleef 55½. De omzet in 5 pCt. was zeer gering daarentegen; de koers stelde zich tusschen 101½ a 103 pCt. Veel werd in kansbiljetten gedaan, en na 24½ geopend te zijn, gingen dezelve tot 24½ terug en bleven 24½; met sijn-dicaat was het stil; oude 95½ a ½; nieuwe 79½ a ½ doch bepaalden zich de afdoeningen tot slechts zeer kleine posten. Aandeelen handelsmaatschappij goed prijshoudend; oude 117½; nieuwe 102 gebleven.

Spanje. 5 pCt. perpetuelen openden 30½, vielen tot 30½ en sloten weder op den openingskoers; 3 pCt. 18½, ½, ¼ gedaan op het eind der beurs; Fransche uitgestelde zijn a 14½ en ¼ afgegeven, obligatiën cortes openden 30, werden later a 29½ verhandeld en bleven 30; in Ardouins was de handel eenigzins geanimeerd; kleine stukken 43½ a ½, groote 42 a ½ gebleven.

Rusland. Oude Russen goed prijshoudend, 104½ a ½; Russen van 1833 zijn a 97 en eenige kleine postjes roebels zijn a 68½ verhandeld.

Oostenrijk. Van 5 pCt. metallieken werden verscheidene kleine partijjes a 98½ en 99 verhandeld.

Beurs van den 27sten October.

Doordien geene tijding van eenig belang bekend was, heeft ook de handel in publieke effecten een zeer stil aanzien gehad; doch blijven de Spaansche schuldbrieven, uit gebrek aan eenige commissie, in eene flauwe houding en leden ook heden op nieuw eene kleine reactie.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 55½; 5 pCt. 102; kansbiljetten 24½; oude sijn-dicaat 95½ a ½; dito nieuwe 79½ a ½; aandeelen handelsmaatschappij 117½ a ½.

Spanje. 5 pCt. perpetueen 30½ a ½; 3 pCt. 18½ a ½; Fransche uitgestelde 14½; obligatiën cortes 29½; coupons 18½; nieuwe Ardouins groote stukken 42, kleine 43 a ½.

G. P. Scholten, cum suis.

Wij hebben in ons No. 126 met een enkel woord gewag gemaakt van de procedure, welke door de rechtbank te Tiel is aangevangen, ten aanzien van den gedemijdeerden predikant, en waarvan de beklagden, die heden in Tiel hebben plaats gehad.

Het volgende is de zakelijke inhoud der gevoerde debatten, voorafgegaan van het vonnis, den 5. Augustus en later den 1. September dezes jaars door de rechtbank van Tiel in de zaak der genoemde beklagden gegeven.

«Overwegende, dat uit de instructie dezer zaak genoegzaam is gebleken, dat, na een of meer dagen te voren, algemeen bekend was gemaakt, dat op den 12. Julij ll. te Vuren goddienst-oefening zoude plaats hebben, het op dien dag is gebeurd, dat aldaar op het erf van den beklagden JAN WALRAVEN eene vereeniging van meer dan twintig personen heeft plaats gehad, in welke vereeniging de beklagde CORNELIS P. SCHOLTEN eene godsdienstige redevoering of predikatie heeft gehouden en psalmen zijn gezongen en door gemelden SCHOLTEN als ouderling en de beklagden CORNELIS VAN BALEN, DIRK VAN DULST, AART VERSTEEG, JAN SCHOUBANBURG, en als diakenen de beklagden WYNAND ROK, HENDRIK VAN DER MOEDER, WYNAND ZONN, CORNELIS VAN NIEUWENHUIZEN en KLAAS VAN DER LINDEN zijn voorgesteld, welke personen als zoodanig te voren reeds bekend waren; dat vervolgens in den namiddag van dien dag ten huize van den beklagden JAN WALRAVEN, welke daarmede

onderwerpen van godsdienst bezig te houden, maar daartoe de toestemming van het oppergezag volstrekt noodzakelijk is.

Bij eene aandachtige beschouwing onzer grondwet, zal dezelve bevonden worden met de genoemde beginselen van het algemeen kerkelijk staatsrecht geheel in overeenstemming te zijn.

Er is gezegd, 1°. dat het recht van toelating niet in de grondwet is uitgedrukt; 2°. dat hetzelfde met den geest van de grondwet zou strijden; maar de grondwet vermeldt niet, en kan niet vermelden al de regten van het Oppergezag.

Art. 191 verzekert alleen bescherming aan bestaande kerkgenootschappen.

Volgens art. 193 kan geene openbare oefening van godsdienst worden tegengegaan, dan ingevalle dezelve de openbare rust zou kunnen storen; hieruit volgt derhalve wel degelijk het recht van weigering of toelating. Het toezigt bepaalt zich niet alleen tot gevestigde genootschappen, maar ook tot nieuwe, en zulks te meer, omdat derzelve doel nog niet legaal bekend is.

De noodzakelijkheid, dat, voor gezelschappen, ten doel hebbende, om zich met onderwerpen van godsdienst bezig te houden, vóór het verkrijgen eener toelating verzoeken wordt, is op het algemeen kerkelijk staatsrecht gegrond en door onze grondwet zelve bevestigd.

Wel verre van dit toe te stemmen, heeft men gezegd, dat de Fransche wet, in onbruik zou zijn geraakt, en het recht van toelating zelf door de grondwet zou zijn vervallen.

Door onbruik wordt echter geene wet veranderd.

Dat toelating door de grondwet, naar aanleiding van art. 190, 191, 192, 193 en 196, zou zijn vervallen, werd beweerd hoofdzakelijk, omdat de vrijheid van godsdienstige begrippen is gewaarborgd. Maar geloof, godsdienst, religie en godsdienst-oefening zijn drie onderscheidene zaken. — Bij de grondwet is volkomene vrijheid van godsdienstige begrippen toegestaan, maar daarom geene algemeene vrijheid van godsdienst-oefeningen in het openbaar. Door laatstgenoemden te beletten, wordt de vrijheid der volken, de vrijheid van begrippen en gezindheden, niet weggenomen.

Openbare uitoefening van godsdienst maakt geen belemmering uit van de vrijheid van begrippen en gezindheden, die gewaarborgd zijn.

De staat kan toch wel niet verplicht worden, bescherming te verleenen aan gezelschappen, die het niet kent.

Uit art. 192 kan, wat men ook moge beweren, met geen grond bewezen worden, dat er geene toelating zou noodig zijn. Onze regten worden aan enkele personen toegekend, niet aan vereenigingen. Tot het burgerlijk en politiek reg behoort in geene deele de vrije uitoefening van niet erkende godsdiensten. Uit de vrijheid van godsdienst-gevoelens bij enkele personen, kan geene toelating tot godsdienst-oefeningen afgeleid worden van meer personen, tegelijk en in het openbaar.

Wat art. 193 aangaat, zoo volgt daartuit geenszins, dat geene toelating van vereeniging tot godsdienst-oefeningen zou noodig zijn, maar veeler, dat dezelve wel degelijk vereischt wordt.

Art. 196 zegt, dat de Koning zorgt, dat geene godsdienst worde gestoord. Maar welke is die? Ongetwijfeld die, welke erkend is. Aan den Koning kan de verplichting toch wel niet opgelegd zijn voor die te zorgen, die hij niet kent; en die der openbare rust en orde zoo ligt schadelijk kunnen worden.

Dit alles bewijst dus, dat, noch door onbruik, noch door den geest, noch door de letter der grondwet de verplichting heeft opgehouden, dat gezelschappen, ten doel hebbende, zich met onderwerpen van godsdienst bezig te houden, om zich te mogen vereenigen of vestigen, toestemming van het gouvernement moeten hebben dat integendeel, volgens de beginselen van het algemeen kerkelijk staatsrecht, zulke vereenigingen zoodanige toelating moeten verkrijgen, en onze grondwet die verplichting zelve bevestigt; dat de bepalingen, ten dezen in het wetboek van strafrecht, wordende gevonden, derhalve in geenen deele zijn afgeschaffd of komen te vervallen: en dat alzoo de appellanten hebben gehandeld in overtreding van de strafwet, en misdien ook vervallen in de straf, daarbij vastgesteld. Weshalve wordt gerequireerd, dat het vonnis van de regbank te Tiel zal worden beschouwd te zijn wel geweest en daarvan kwalijk bij deze regbank te zijn geappelleerd, enz. enz.

De advocaat van HALL heeft hier op gerepliceerd, dat de vrees voor aanstaande onrust voorzeker geene vervolgingen bij anticipatie konde weeten. Dat niet de Hollandische vertaling der strafwet, maar alleen de Fransche kracht van wet is, terwijl uit het opschrift eener secitie, even zoo min eene authentique wetsinterpretatie kan worden afgeleid. Dat de woorden, *gezindheid, godsdienstige ijeckomst*, door het openbaar ministerie gebezigd, hier juist bewezen, dat er aan geene eigenlijk gezegde *association* kan gedacht worden. Dat het eigenlijk gezegde *ius reformandi* onder onze staatsregeling had opgehouden te bestaan, terwijl men te vergeefs het voorbeeld van Pruisen, waar geheel andere wetten gelden, ten bewijze van deszelfs bestaan aanvoerde, en dat, in alle geval, aan afzonderlijke van den staat geenerlei ondersteuning genietende gemeenten, op dien grond geene vrijheid van godsdienst-oefening kon worden betwist.

Ook de predikant schouten heeft nog gerepliceerd. De regbank heeft bij haar vonnis, aannemende de motieven des eersten regters, het vonnis der regbank van Tiel geconfirmeerd, zoo als onze lezers, in ons No. 126 van den 20. dezer, bereids hebben gezien.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27. Oct. 1 El. 5 Palm 4 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 13 D
Den 28. Oct. 1 El. 4 Palm 4 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 10 D

Getrouwd:

D. van W A L R E E,

Zaterdag
den 27sten October
1835.

S. G. C A M P.

Heden beviel van eenen Welgeschapen zoon S. A. W. E. S.
T E N D O R P, geliefde Echtgenoot van
ARNHEM,
den 22sten October
1835. J. W. LEHNERING

Op den Huize Rosendaal, bij Arnhem, beviel, den 26sten
October 1835, allervoorepedigt van eene dochter de Hoog
Wel Geboren Vrouwe BARONNESSE T O R C K VAN
R O S E N D A E L, Geboren H U I S S E N VAN
K A T T E N D I K E.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim vier en zeventig
jaren, mijn waarde Echtgenoot, H E N D R I K E L I A
S A R R O E L O E S.

ARNHEM,
den 26sten October
1835.

Wed. ROELOFS,

Geb. M. M. REICHENRACH.

Deze algemeene kennisgeving dient tevens tot
bijzondere aan vrienden en bekenden.
De Gode en Zaligheden...
Hertog van...
S. R U T G E E S.

+ § + De PROVINCIALE COMMISSIE
+ + VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK
+ EN TOEVOORZIGT IN G E L D E R
L A N D berigt, dat hare gewone vergadering weder zal aanvan-
gen op Dingsdag, den 1sten December aanstaande, en noodigt hen,
die tot het afleggen van examen wenschen te worden toegelaten, uit-
om zich deswege te adresseren, en de vereischte bewijstakken franco
te zenden, uiterlijk op den 1sten November, aan den onderge-
teekenden, wonende te Nijmegen.
Arnhem, den 19den October 1835.

In naam der Commissie voornoemd,
Dr. C. VAN ELDIK,
Secretaris.

In naam des Konings en het Gerecht.
V E R K O O P I N G

Ter rolle van de Regbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te
Arnhem, van een H U I S en E R V E, staande en gelegen in het
Arrondissement, het Kanton en de Gemeente Arnhem aan de St. Jans
Plaats, C. 207, tusschen de Erven van VAN K A L K E N ter
eene en B L A N K E N B E R G ter andere zijde, en tufkomende
in de Varkenstraat met de werkplaats, tusschen de Erven van
P. W. A D R I A A N en P. W. A D R I A A N
H o e d e m a k e r y v o o r t g e k o o p t, v a n H E R
B E R T U S H I E N S C H, gearresteerd bij proces-verbaal
door den te Arnhem resideerenden Deurvaarder L A M M E R T
L A M E R S, den 8sten October 1835 opgemaakt, den anderen
dag geregistreerd, nadat copijen waren gelaten bij het visceeren aan
den Heer Burgemeester van Arnhem en Giffier van het Vrederegert
van het Kanton Arnhem, ten verzoeke van den Heer L E O N
N A R D T VAN DER GRONDEN, koopman, wonen-
de te Amsterdam, tot Procureur hebbende Mr. V I S S C H E R
B O U R I C I U S, te Arnhem, in de Koningstraat, F. 33,
woonachtig, ten laste van den Hoedenmaker L U B B E R T U S
H I E N S C H, dat erve gebruikende, nu ook vervolgd wordende
ten laste van den Heer S E L M E R D I E D E R I K
S A N D E R S L E B E N, Logementhouder te Arnhem, als
zich, door overschrijving ter Bureau van Hypotheken van Arnhem van
eene Acte van aankoop van dat Erve, na de overschrijving akdaar
van dit proces-verbaal van arrest, als kooper bekend gemaakt heb-
bende, en na de betekening van dat Arrest en de afschrijvingen
gen ook aan dezen op den 14den October 1835, dat proces-verbaal heb-
bende overgelaten ter verkoop door eenen Curator, op die verlijng te
benoemen, noch betaald de redenen van dat Arrest.

Het gezegd proces-verbaal van arrest is overgeschreven ten Kantore
van Hypotheken te Arnhem den 9den October 1835, den 13den daarop
gevolgd van overschrijving ter Giffie van de Regbank van het Arron-
dissement Arnhem: de eerste lezing der memorie van lasten is
bepaald ter rolle voormeld op den tweeden December 1835.

Hetgeen certificeert,
VISSCHER BOURICIUS.

+ + + Sedert verscheiden jaren is er een vermis V
+ + + K O O P M A N S W A R E N
+ + + enige aanspraak...
B U R G E R S...
tijd van zes weken...
worden beschikt.

§ § § Iemand welke op een Dorp in de kwartieren van het Oos-
+ + + telijk gedeelte van Gelderland of in Noord Brabant,
+ een P E R S O O N van middelbare jaren, tegen
gematigden prijs, K O S T, I N W O N I N G en B E W A S
S C H E N wil doen genieten, adresseren zich onder Lett. S S
aan de Boekhandelaars en Courantiere E. L I O N en Z O
N E N, te 's Hertogenbosch, Brieven franco. Zullende bij voor-
keur acht worden geslagen op die gelegenheid, waarbij de Persoon
sich mag vleijen, door Kopieren, als een duidelijke hand schrijvende,
of behulpzaamheid in eenige Administratie, waarin niet geheel onkun-
dig, daar ter plaatse eenige werkzaamheid te kunnen erlangen,